

IKINYARWANDA PLE 2015 EXTRACT

INOMERO YUZUYE Y'UMUNYESHURI

Intara/Umujiyi

--	--

Akarere

--	--

Umurenge

--	--

Ishuri

--	--

Umunyeshuri

--	--	--

Amazina y'umunyeshuri

Izina ryawe bwite : _____

Andi mazina yawe : _____

INOMERO Y'UMUNYESHURI N'AMAZINA YE BIGOMBA KUGARAGARA NK'UKO BYANDITSWE KURI
"REGISTRATION FORM"

ICYUBAHIRO MU NGAGI

Ingagi n'ubwo zitazi kuvuga no kwandika ngo zisobanure amategeko azigenga mu mvugo cyangwa mu nyandiko, abitegereje imibereho yazo basanze zitabaho mu buryo bubonetse bwose. Zaba mu gatsiko cyangwa mu muryango, ingagi zimenyamo inkuru n'intoya kandi intoya ikubaha inkuru.

Ingagi y'ingabo iruta izindi mu myaka ni yo iba umukuru w'umuryango. Ubwo ishobora kuba irengeje imyaka mirongo ine. Iyo ishaje cyane itagishoboye kuyobora izindi, ingabo yindi isheshe akanguhe iyakira uwo murimo. Ikaba yazitegeka kwimuka nk'iyo aho zabaga hatakiboneka ibyo kurya cyangwa se hatangiye kuboneka abahigi benshi. Ingore na zo zirubahana ku buryo ignore imwe ishobora kuyobokwa n'izindi.

Nanone nk'uko tuvuga ko umuntu ari we wihesha agaciro n'icyubahiro, ingagi na zo ni ko zibibona. Umutware wazo kugira ngo yubahwe ni uko aba ayobora neza, akamenya no gutabara ingagi zaguye mu mutego, akamenya kongera umubare w'ingagi zigize agatsiko, cyane cyane areshya ignore zo mu tundi dutsiko, zikaba zakwiyizira iwe, akagira n'igitsure gituma yakiza nk'izirwanye cyangwa izenderanyije. Ngo hari ubwo zenderanya zigashaka kurwana kandi wenda zatangiye zikina nyamara zabona inkuru muri zo cyangwa umutware wazo azirebye ikijisho zikamwara zikabireka.

Hari ibindi byinshi ingagi zifite bitangaje, nko kubabazwa n'urupfu rwa mugenzi wazo, kurwaza umurwayi zikirinda kumusiga wenyine, kwisokoza ubwoya, cyane cyane ignore zishaka kureshya ingabo, guheka abana bazo mu mugongo, guseka iyo zishimye n'ibindi.

Ubushakashatsi bwakozwe mu mwaka wa 2010 bwagaragaje ko agace k'ibirunga karimo ingagi 480. Izi ngagi zigenda ziyongera buri mwaka kandi izavutse zihabwa amazina mu muhango wo "Kwita Izina". Uyu muhango ni kimwe mu bikorwa bikurura ba mukerarugendo bazanira u Rwanda amadovize. Ubukerarugendo buri ku mwanya wa mbere mu bizamura ubukungu bw'ighugu. Ku mafaranga ava mu bukerarugendo, atanu ku ijana (5%) ashyirwa mu bikorwa biteza imbere abaturage baturiye za Pariki mu rwego rwo kuzirinda ba rushimusi n'ibindi bikorwa bishobora kuzangiza. Abo baturage bafashwa kandi mu bikorwa bituma ba mukerarugendo babona ibyo bagura mu bukorikori.

Ubukerarugendo bw'u Rwanda, by'umwihariko ingagi zo mu birunga, ni inking ikomeye y'ubukungu bw'u Rwanda mu kwinjiza amadovize menshi mu gihugu.

IGICE CYA MBERE: UMWANDIKO N'IMITERERE Y'URURIMI (amanota 85)

I. KUMVA UMWANDIKO (amanota 29)

1. Ni iyihe ngagi itegeka izindi? (inota 1)

2. Ingagi zisimburana ryari ku murimo wo gutegeka izindi? (amanota 2)
Andika interuro ibitubwira ukuye mu mwandiko.

3. Garagaza ukuntu ingagi zijya kugira imico nk'iyabantu. (amanota 3)

4. Ni ryari ingagi itegeka izindi ishobora kuzitegeka kwimuka? (amanota 2)

5. Ni ibihe bimenyetso dusanga mu mwandiko bigaragaza ingagi iyobora neza? (2)

6. Ni iki kigaragaza ko pariki zigirira akamaro abazituriye? (inota 1)

7. Usibye pariki y'Ibirunga ni izihe pariki zindi dusanga mu Rwanda? (2)

8. Nyuma y'ubukerarugendo ni iki gishobora kuzanira u Rwanda amadovize? (1)

9. Subiza "nibyo" cyangwa "sibyo" ukurikije ibivugwa mu mwandiko. (5)

a. Ingagi zibaho mu buryo bubonetse bwose.

b. Ingagi zibaho mu miryango itandukanye.

c. Kimwe mu bituma ingagi zimuka ni ubukonje bwinshi.

d. Ubukerarugendo bugira uruhare runini mu kwinjiza amadovize.

e. Umuhango wo kwita izina ingagi ukorwa buri myaka itanu.

10. Simbuza amagambo ari mu dukubo andi bisobanura kimwe ari mu mwandiko.(5)

a. Ingagi z'ingore zisokoza ubwoya kugira ngo (zikurure) ingagi z'ingabo.

b. Ubushakashatsi (bwerekanye) ko ingagi zibaho ku buryo butangaje.

c. Ubukerarugendo ni (ishingiro) ry'ubukungu bw'u Rwanda.

d. Mu biranga ingagi harimo (kwita) ku murwayi zigaragaza ko zifatanyije na we.

e. Iyo ingagi y'umutware ishaje isimburwa n'indi (ikuze itangiye gusaza) kuri uwo murimo.

II. Andika imbusane z'amagambo ari mu dukubo. (amanota 5)

a. Ingagi iyo ishaje (cyane) iba (itagishoboye) kuyobora izindi.

cyane ≠ _____

itagishoboye ≠ _____

b. Umuntu (ni) we (wihesha) agaciro n'icyubahiro.

ni ≠ _____

wihesha ≠ _____

c. Ingagi ni inyamaswa z'(inyamahoro).

inyamahoro ≠ _____

II. UBUMENYI RUSANGE BW'URURIMI (amanota 19)

12. Tanga inyito eshatu (3) zinyuranye z'ijambo "gutera". (amanota 3)

13. Uzuza iyi migani y'imigenurano: (amanita 5)

- a. _____ agatukisha bose.
b. Inyana ni iya _____
c. Utazi ubwenge _____
d. _____ muratabarana.
e. Akabura ntokaboneke ni _____

14. Ica ibisakuzo bikurikira: Sakwe sakwe III (amanota 5)

- a. Intara za nyirabangana zingana zose: _____
b. Abana banje bangana bose: _____
c. Nagutera icyo utazi utabonye: _____
d. Sakuza n'uwo muri kumwe: _____
e. Nkubise urushyi rurumira: _____

15. Uhoreye ku mwandiko n'ubumenyi bwave bw'ururimi, uzaza ukoresheje amagambo asobanura kimwe n'ayatanzwe: (amanota 6)

- a. Ingoma ntikorera wa ahubwo _____
b. Uburiri bw'umwami bwitwa _____
c. Udu ti bakoresha bavuza ingoma ni _____ naho abavuza
ingoma bo bitwa _____
d. Igisabo ntabwo bakimanika ahubwo _____

Umubanji ni amata _____

III. IKIBONEZAMVUGO (amanota 26)

16. Andika ubwoko bw'amagambo aciyeho akarongo. (amanota 6)

- a. Abashakashatsi basanze ingagi zibaho mu buryo butangaje.

Abashakashatsi: _____

mu: _____

butangaje: _____

- b. Nyiramacibiri ni umwe mu bagize uruhare runini mu kwita ku buzima bw'ingagi.

Nyiramacibiri: _____

umwe: _____

runini: _____

17. Garagaza uturemajambo tw'amagambo akurikira n'amategeko y'igenamajwi yubahirijwe: (amanota 7)

- impundu: _____
- inzembe: _____
- inzovu: _____

18. Andika inteko z'aya mazina aciyeho akarongo: (amanota 7)

- Ingagi iruta izindi mu myaka ni yo iba umukuru w'umuryango.
ingagi: _____
umukuru: _____
umuryango: _____
- Ingagi z'ingore zisokoza ubwoya kugira ngo zikurure iz'ingabo.
ubwoya: _____
ingabo: _____
- Ubusanzwe umuntu ni we wihesha agaciro n'icyubahiro.
agaciro: _____
icyubahiro: _____

19. Shyira amagambo akurikira mu matsinda ahuje ubutinde n'amasaku:
(amanota 6)

- kubera	- igisabo	- amahundo
- ingagi	- amaraso	- kuganya
- umutobe	- kubaga	- ukuboko
- umugati	- gusara	- ibyago

Itsinda rya 1 Itsinda rya 2 Itsinda rya 3 Itsinda rya 4
_____ _____ _____ _____
_____ _____ _____ _____
_____ _____ _____ _____

IV. IMYANDIKIRE Y'IKINYARWANDA (amanota II)

20. Kosora izi nteruro aho zanditse nabi: (amanota 9)

- abanyeshuri bavuye mw'ishyamba ni mugoroba.

- Nzagusanga i muhira ejo bundi n'ijoro satatu.

21. Andika amagambo abiri (2) arimo igihekane "ntw". (amanota 2)

IGICE CYA KABIRI: IHANGAMWANDIKO (amanota 15)

22. Urangije umwaka wa 6 w'amashuri abanza, andikira umuyobozi w'ikigo umusaba umwanya mu mwaka wa mbere w'amashuri yisumbuye ku kigo ayobora.

Icyitonderwa: *Andika mu mazina ya BYISHIMO Mahoro Zakariya wandikira umuyobozi w'Urwunge rw'Amashuri rwa Gatabo kandi wirinde kurondogora.*